

Els ocells de Can Sentromà

Pere Miquel Parés

EL CENTRE DE MIGRACIÓ DE TIANA

El Centre de Migració de Tiana és, en aquests moments, l'únic centre estable d'anellament a Catalunya i un dels pocs que sobeiu dins de l'estat espanyol. Des de la seva fundació, l'any 1975, ha treballat d'una manera constant amb un règim d'autofinançament arribant, l'any 1981, a una xifra de prop de 10.000 ocells anellats, i un miler d'ocells auto-recuperats. Tots aquests ocells, com ja sabem, han estat acuradament mesurats per tal de estudiar estadísticament les seves mesures: ala, bec, cua, longitud, amplada, etc.

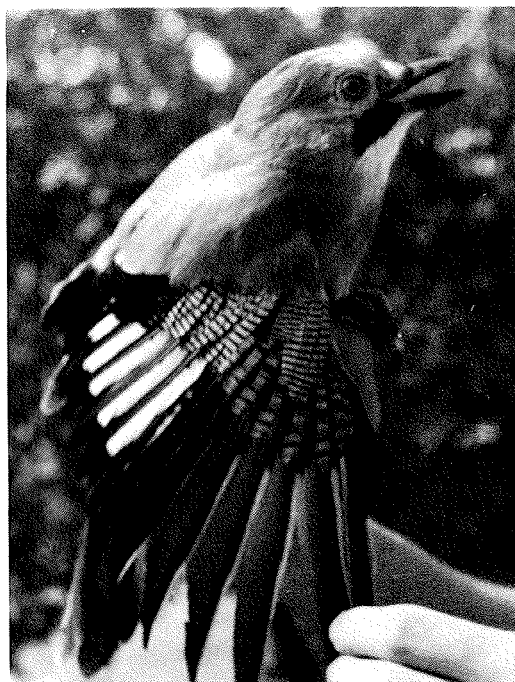
1. Introducció

Aquest recull sobre els ocells de la finca de Can Sentromà ha estat elaborat pensant a proporcionar al lector el major nombre de dades concretes i verídiques de l'avifauna que hi pul·lula.

La casa pairal de Sentromà s'aixeca al fons d'una petita depressió, a 150 m d'altitud i a uns 2,5 km de la Mediterrània. Prop de la finca, hi ha la font de Sant Bru, avui dia en pèssim estat de conservació; la Conreria; el Turó de l'Home i el Pla de Sardanet; i, tanmateix, la Cartoixa de Montalegre.

L'antiga casa de Tiana es voltada d'un esplèndid bosc, on es conjuga perfectament la Naturalesa amb la condició de jardí de què gaudeix l'indret. La zona objecte d'estudi fou aquest petit espai junt amb els conreus de la finca.

El Gaig (*Garrulus glandarius*) continua essent encara força comú per les brolles de pi blanc.

2. La recollida de dades

La zona on s'han recollit les cites és una simple divisió, digui's administrativa, «inventada» per l'home. Ara bé: l'ocell sols admet els límits naturals; és per això que es van voler visitar les diferents configuracions del terreny, en un intent d'eixamplar al màxim el ventall d'espècies.

El conjunt no forma una unitat de paisatge, sinó una sèrie de zones diferents fisiogràficament i geològicament. A l'interior dels límits de Can Sentromà, s'hi troben unes característiques d'indubtable interès sobre l'avifauna.

L'extensió d'aquest treball no permet donar detalls dels diferents biòtops; com seria el propòsit; no obstant, la situació queda reflectida en els mapes que s'hi uneixen (vid).

3. Catalogació

Els arxius que contenen les dades sobre l'ornitologia de la finca es van començar l'any 1980, i permetran fer una anàlisi de les espècies d'ocells que poblen Can Sentromà amb més o menys quantitat, algunes fins i tot de forma accidental.

En aquest moment, n'estan catalogades 51; n'hi ha algunes de dubtoses, no incloses, com és ara el blauet; tot i això, aquesta llista no és inamovible, i és ben cert, o s'espera que així sigui, que aquesta relació s'eixamplarà en el transcurs dels propers temps.

4. Els ocells dissecats

A la biblioteca del Sr. Baró s'han pogut localitzar uns quants exemplars d'ocells dissecats; la majoria són caçats dintre dels límits de la finca (encara que amb el temps hagin canviat una mica), i ofereixen unes dades d'indubtable interès ornito-històric. Tots els que es van estudiar pertanyen a èpoques anteriors a la Guerra Civil (com. oral del Sr. Baró); mereixen ésser destacats:

perdiu roja
martinet menut (mascle)
tòrtora comú

botxí
mussol emigrant
òliba
martinet blanc
estornell
guatlla
guatlla maresa
aligot comú

... la qual cosa demostra la importància de la finca com a zona de pas en les migracions.

Potser ara és el moment de fer esment de l'amable ajuda del pagès de la finca, bon observador de l'entorn; del guarda, i, tanmateix, del Sr. Baró d'Esponellà i del Sr. Ramon, disposats en tot moment a donar-nos un cop de mà.

5. Els biòtops ornitològics de la finca

Bàsicament, a Can Sentromà hom pot distingir els següents biòtops:

a) Espai agrícola: a.1) comunitats de vegetació arvense (espontània als llocs conreats): matafaluga, flor de nit, romaní, verdolaga, blet bord, queixals de llop, jonça, canyota, etc...

a.2) camp llaurat, conreus i fruiterars de regadiu.

b) Espai rural: parc: pi blanc, heura, arç blanc, alzina, roure de fulla gran, boix, xiprer, til·ler, diverses espècies introduïdes (eucaliptus, robínia, palmera excelsa, datilera, etc...).

c) Pineda de pi pinyer amb sotabosc esclarissat (brolla arbrada): pi pinyer, pi blanc, alzina, estepa blanca, etc...

d) Fenassar, amb un estrat arborei de pi blanc i de pi pinyer.

Aquesta classificació resultarà després útil per classificar els ocells segons els seus hàbitats preferits.

El Mussol (*Athene noctua*) és el rapinyaire nocturn més comú.

24	Rossinyol	E	b
25	Pit-roig	S	b
26	Cotxa fumada	H	a
27	Tord comú	H	a
28	Merla	S	b
29	Cargolet	E	b
30	Pardal de bardissa	H	a, b
31	Cuereta blanca	D (III)	
32	Cuereta torrentera	D (X)	
33	Capsigrany	E	a
34	Mallerenga blava	S	a, b, d
35	Mallerenga carbonera	S	b, d
36	Mallerenga emplomallada	D (X)	
38	Verdum	D (III)	
39	Cadenera	S	a
40	Gafarró	S	a, b
41	Pinsà	H	a
42	Pardal comú	S	a
43	Pardal xarrec	E	d
44	Estornell comú	D (III)	
45	Oriol	E	a, b
46	Garsa	S	a, c
47	Gaig	H	c
19	Trist	E	a, d
37	Mallerenga cuallarga	E	b

6. Relació sistemàtica dels ocells

Núm. Ordre	Nom comú de l'espècie	Presència ₁	Hàbitat preferit ₂
1	Tudó	S	a, c
2	Colom roquer	D (III)	b
3	Tórtora	E	d
4	Cucut reial	E	c
5	Cucut	E	c
6	Xot	E	c
7	Mussol	S	c
8	Caprimulsiformes	E	a
9	Ballester	D (X)	
10	Falciot comú	E	a, d
11	Abellerol	E	c
12	Puput	S	a
13	Picot verd	S	b
14	Cotoliu	D (XII)	
15	Oreneta comú	E	a, d
16	Oreneta cuablanca	E	a, d
17	Bruel	D (IX)	
18	Mosquiter groc petit	H	a
20	Tallarol de casquet	S	a, b
21	Tallarol capnegre	S	a, d
22	Bosqueta vulgar	E	a, b
23	Rossinyol bastard	D (IV)	

Tallarol cap-negre (*Sylvia atricapilla*). Fou capturat per estudiar-lo biomètricament i per anellar-lo.

7. Petit glosari

Per presència s'entén:

H: hivernal: l'ocell sols es pot veure els mesos «freds» (de l'octubre fins al febrer).

E: estival: l'ocell hiverna fora de la contrada; de març a setembre.

S: sedentari: l'ocell es veu tot l'any.,

D: divagant: d'aparició esporàdica: joves errants, passos migratoris, anys d'excessiu fred, etc...

Quan un ocell és divagant per la zona, també s'ha indicat el mes —en xifres romanes— en què fou feta l'observació.

Hàbitat preferit: són els biòtops on més fàcilment es pot veure l'ocell; no té cap relació amb l'hàbitat de cria. Les lletres signifiquen:

a: espai agrícola

b: espai rural: parc

c: brolla arbrada de pi pinyer

d: fenassar

BIBLIOGRAFIA

«Història de Badalona», de J.M. Cuyàs i Tolosa, volums I i V.

Fitxes de treball de camp: Taller de Natura de Badalona.